

El *pebrot*(ALDC, V, 1132. El *pebrot*)

El *pebrot* (*Capsicum annuum*; fr. *poivron*, it. *peperone*) és el fruit de la *pebrotera*, *pebrera* o *pebrerera*, originària de l'Amèrica tropical i introduïda a la península Ibèrica. És un compost de *pebre* (< PĪPĒRE) i el suf. augmentatiu *-ot* (< -OTTU): el primer component, perquè els primers fruits importants devien ser picants, i el segon, per la seva dimensió més gran en relació al *pebre* tradicional; var.: *pobrot* 116, per assimilació vocàlica; *prebot* 126, per metàtesi; *perebot* 65, per epèntesi vocàlica (com el vulgarisme *esteranger* per *estranger*). *Pebre* (var. *prebe* 73-82, 85) és sinònim de *pebrot* en els llocs on el pebre (*Piper nigrum*) es diu *pebre bo*, *pebre coent* (mall., men.) o *pebre fi* (alg.); veg. mapa 738. *Pre[v]ina* 127 és una var. de *pebrina*, amb metàtesi i dissimilació de [p]...[b] > [p]...[v] (veg. Veny, 1998 a: 34). *Pebrera*, del nom de la planta, ha passat, per metonímia, al del fruit (i la planta es diu *pebrerera*).

El cast. ha obert bretxa dins el cat. occ. amb les formes *pimiento* 87, 93, 94, *pimenton* 100, l'adaptació morfològica *pimentó*, d'on *pibentó* 147, per equivalència acústica;

pemintó 159, 168, 169, 170-172, 176, per metàtesi, i *pimintó* 189, per assimilació vocàlica. Una possible atracció de *prebe* explicaria la presència de la bategant en les var. *primintó*, *perimentó* 144, per epèntesi vocàlica, i *priventó* 129 (< *pri[b]entó*), amb equivalència acústica M = B i ulterior dissimilació [p]...[b] > [p]...[v] (com *previna*).

La forma local *bajoca* 181 (pron. *ba[dʒ]oca*), amb la sintagmàtica *bajoca dolça* 185, indicadora de l'espècie no picant, és una extensió semàntica, botànica, de 'clovella de les plantes lleguminoses' (potser < llat. vg. *BAJOCCA, var. de BAJANUS, -ANA).

Quant a les àrees, *pebrot* és pròpia del Principat i la Catalunya del Nord, mentre que *pebre* se centra en mall., men. i alg. i *pebrera* (que es distingeix de *pebrerera*, planta), en el val. central i meridional. L'interferit *pimentó* (i var.) s'estén àmpliament pel val. i la Franja.

Són mots normatius *pebrot*, des del *DOrt*, 1917; *pebre*, *pebrera*, *pebrina* i *pimentó*, des del *DIEC*₁, 1995.

